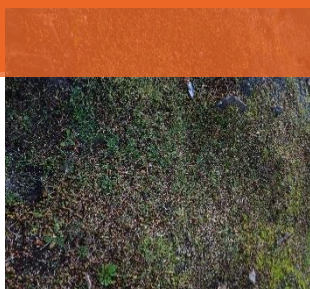

Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Dammanns vei 7

Oslo kommune

Alexander Nilsson

Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Dammanns vei 7, Oslo kommune

Forfattere: Alexander Nilsson

Publisert: 23.11.2021

Antall sider: 10 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Lars H. Høie

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Nilsson, A. 2021. Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Dammanns vei 7, Oslo kommune. Biofokus-rapport 2021-036. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Bilder fra Dammanns vei 7. Foto: Alexander Nilsson

Biofokus notat 2021–067

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-021-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Vurdering av potensiell påvirkning på naturverdier som følge av tiltak i Dammanns vei 7, i Oslo kommune er utført på oppdrag fra Lars H. Høie. Rapporten gir faglig funderte anbefalinger for å minimere negativ påvirkning på naturverdiene på tomte som følge av planlagt tiltak. Rapporten baserer seg på feltbefaring, informasjonsinnhenting og samtaler med tiltakshaver.

Rapporten tar først for seg de dokumenterte naturverdiene for så å utrede avbøtende tiltak som kan redusere tiltakets påvirkning på naturverdiene.

Oslo, 23.11.2021

Alexander Nilsson

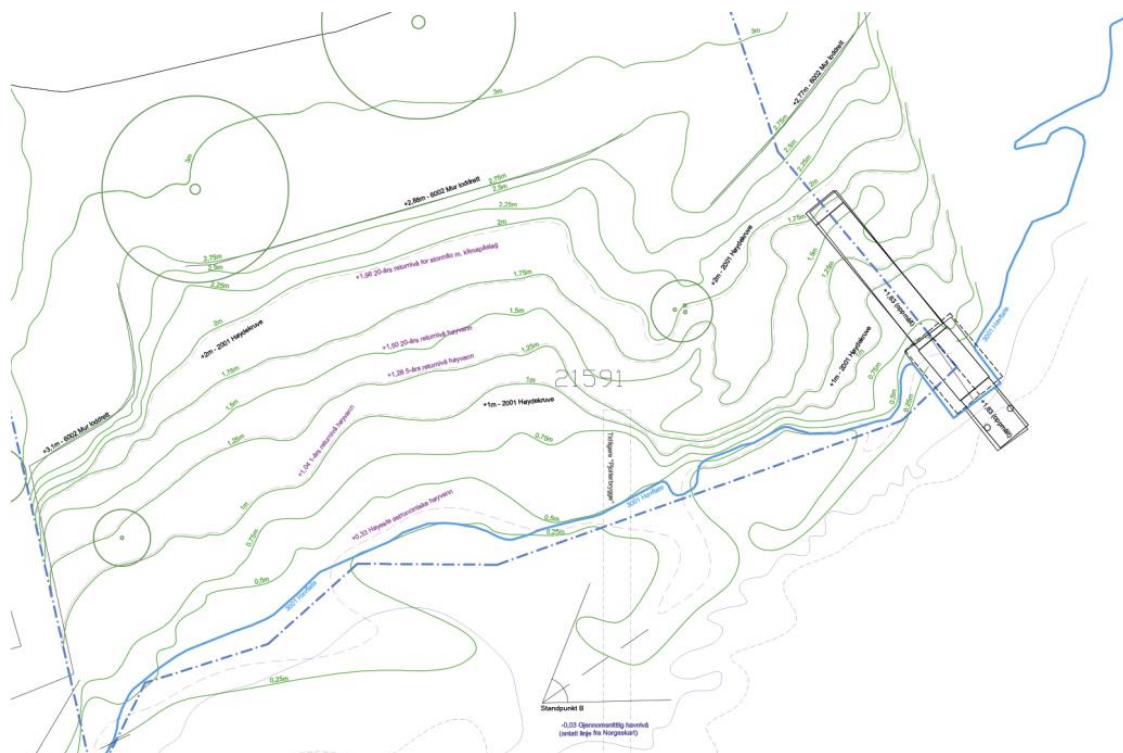
Figur 1: Øvre deler av lokaliteten med kalkberg og åpen grunnlent kalkmark i øvre partier opp mot plenen.

1 Innledning

Tiltakshaver planlegger oppføring av nytt bryggeanlegg i Dammanns vei 7 (figur 2) på Bygdøy, Oslo kommune. Tiltaket kan komme til å berøre arealer med potensielle forekomster av verdifull natur, og det er i den anledning behov for å bedre kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i området. Biofokus v/ Alexander Nilsson undersøkte naturverdier i området 10. november 2021. Tidspunktet var noe seint for å kunne gjøre en god vurdering av karplantefloraen, men vurderes likevel som tilstrekkelig god. Lav og moser kunne kartlegges, og vegetasjon og naturtyper kunne vurderes med utgangspunkt i jordsmonn og berggrunn.

Tiltaket er tenkt plassert 4 meter sør for dagens bryggeanlegg (figur 2) og starten på brygga vil plasseres betydelig nærmere vannet enn dagens bryggeanlegg.

Kartleggingen ble vurdert etter Miljødirektoratets instruks (ref), begrepsbruk knyttet til naturtyper belager seg på NiN 2.0 og konsekvensvurderinger er utført i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941.

Figur 2: Dagens situasjon med eksisterende bryggeanlegg. Tiltaket er med utgangspunkt i denne figuren tenkt plassert 4 meter til venstre for dagens anlegg og betydelig nærmere vannet.

2 Dokumenterte naturverdier

Figur 3: Kalkberg nær sjøen der tiltaket er planlagt plassert. Nedre deler av berget er saltpåvirka og dårlig egna som habitat for kalklav, mens øvre partier unngår sjøvann og er dermed mer egna som habitat for sjeldne og trua arter av lav. Foto: Alexander Nilsson.

I området hvor det planlagte tiltaket er tenkt plassert ble det under feltbefaringen påvist naturtypen åpent kalkberg (svært tørkeutsatt særlig kalkberg), som etter rødlista for naturtyper er klassifisert som nær trua (NT). Denne forekommer imidlertid på et svært begrenset areal, og har kun moderat lokalitetskvalitet grunnet slitasje. Kalkberget nær vannet er så saltvannspåvirka at den kartlegges som strandberg, en naturtype som ikke er rødlista. Saltpåvirkningen på kalkberget nær sjøen vil være for stor for en rekke arter, og da spesielt mange av de kalkkrevende lavartene knyttet til kalkberg som er å finne flere steder i indre Oslofjord (Klepsland & Reiso, 2020). I sonen over kalkberget ble det påvist noen kvadratmeter åpen grunnlent kalkmark, en naturtype rødlista som sterkt trua (EN), men denne var imidlertid svært liten og slitasjepreget, og har derfor svært lav lokalitetskvalitet.

Naturverdiene i området der tiltaket er planlagt bærer generelt sett preg av slitasje. Kildene antas å være hyppig tråkk, bålbrekking samt tidligere bygg. Slitasjen anses å ha forringet naturtypenes tilstand. Naturtypene ville dersom de var i god tilstand hatt stort potensiale som levested for en rekke sjeldne og truede arter av lav, mose og karplanter, men disse artene og naturtypene er sårbare for mye tråkk og annen form for slitasje.

Det ble påvist noen lavarter på øvre deler av kalkberget, men ingen av disse er rødlista eller sjeldne. Heller ikke på det strandberget nederst mot sjøen ble det påvist sjeldne eller truede arter og det samme

var tilfellet for det lille arealet med åpen grunnlent kalkmark. I sistnevnte ble imidlertid en stor forekomst av fremmedarten gravbergknapp (svært høy økologisk risiko - SE) påvist. Dette er en art som sprer seg sterkt på kalkberg rundt Oslofjorden og som truer det naturlige artsmangfoldet.

3 Tiltakets påvirkning

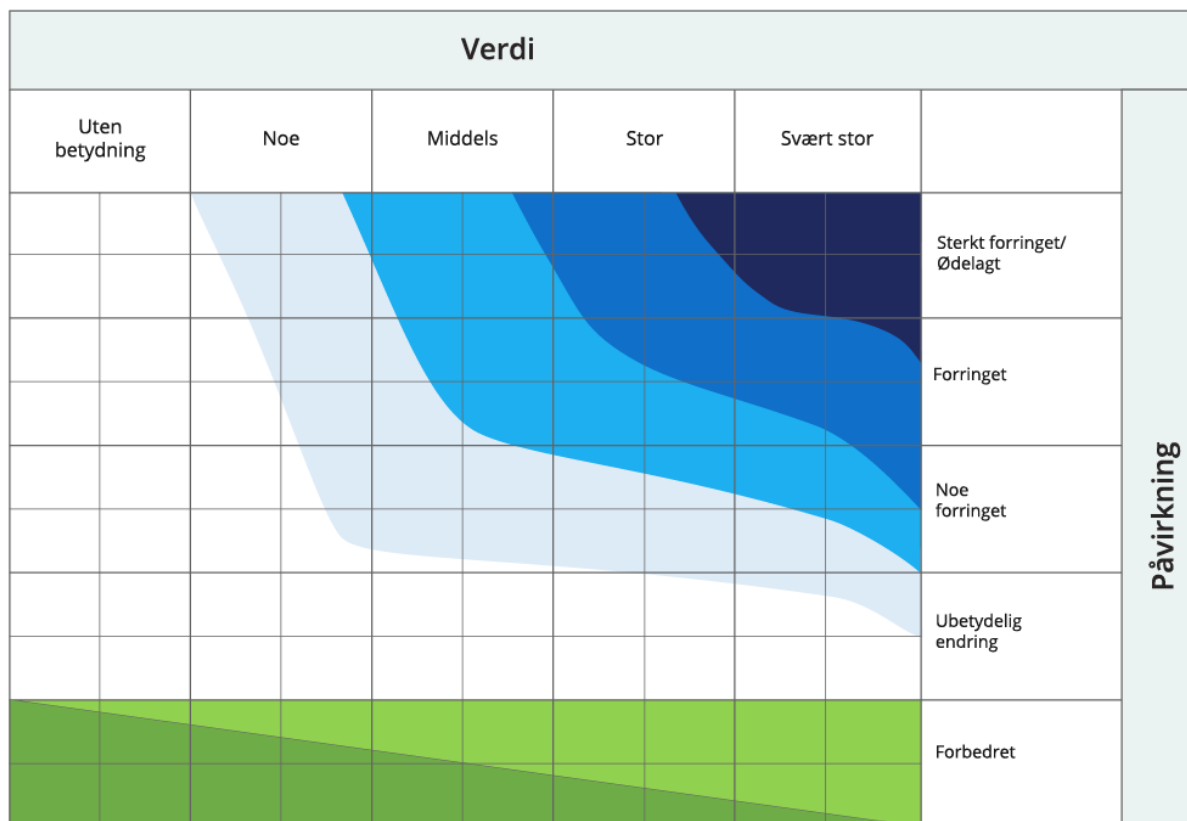
Tiltaket omfatter at det bygges en brygge ut fra det saltpåvirka berget ned mot sjøen. Brygga er tenkt anlagt 4 meter sør for dagens bryggeanlegg, og vil med det medføre et nytt inngrep. Bryggas inngrep i seg selv vil ikke direkte påvirke de truede naturtypene som er påvist på lokaliteten. Den indirekte påvirkningen gjennom økt ferdsel til og rundt brygga, gjennom de rødlistede naturtypene, vurderes som den potensielt største trusselen. Selv om naturtypene allerede er mye påvirket, vil økt ferdsel kunne gjøre naturtypenes tilstand enda dårligere noe som igjen medfører at truede arter kan etablere seg i området.

Figur 4: Lokaliteten bærer preg av spor etter bålbrekking, tidligere bygg/installasjoner samt slitasje etter tråkk.

4 Konsekvensvurdering

Konsekvensen av et planlagt tiltak vurderes ut fra hvor stor påvirkning tiltaket har på et gitt areal og hvilken verdi arealet har f.eks. for biologisk mangfold. Dersom vi bruker Miljødirektoratets veileder (Miljødirektoratet 2020) for naturtypene vil verdien vurderes som middels for begge de rødlista naturtypene (fordi de er rødlista). Påvirkningen regnes som forringet/noe forringet som følge av økt slitasje på naturtypene og konsekvensgraden av tiltaket havner derfor på noe/betydelig miljøskade. Veilederen legger nok opp til en noe høy vurdering av konsekvens i dette tilfellet, og det er nok noe mer riktig at verdiene av de to naturtypene vurderes noe lavere enn det veilederen legger opp til, mye fordi det arealet er så lite som det er og at tilstanden er dårlig. Samtidig regnes tiltaket å ha en samlet negativ konsekvens for begge naturtypene i området, uavhengig av hvor små de måtte være, og tiltaket vurderes derfor til å ha noe miljøskade.

Figur 5: Konsekvensvifte fra veileder for konsekvensutredninger (Miljødirektoratet 2020).

Hensyn og avbøtende tiltak

Dersom tiltaket gjennomføres anbefales det, for å ta hensyn til og kanskje forbedre naturtypenes tilstand, at adkomstvei til brygga legges utenom forekomstene av de rødlistede naturtypene. Dette kan gjøres ved å legge en bro fra eksisterende bryggeanlegg over til den som planlegges anlagt.

Ivaretagelse av naturtypenes tilstand avhenger også av at bruk av området foregår på en skånsom måte. Naturtypenes tilstand vil kunne bedres dersom bålbrekking og tråkk reduseres til et minimum, søppellagring opphører og søppel fjernes, samtidig som fremmede arter med fordel kan fjernes.

Figur 6: Kalkberg med øvre og nedre partier, samt eksisterende bryggeanlegg. Ny brygge er tenkt plassert 4 meter sør for dagens bryggeanlegg.

5 Vurderinger etter naturmangfoldloven

Både forvaltningsloven, plan- og bygningsloven med tilhørende forskrift om konsekvensutredninger og naturmangfoldloven stiller krav til kunnskapsgrunnlaget i en plansak. I følge § 8 i naturmangfoldloven skal kunnskapsgrunnlaget stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. I denne saken er relevante kilder til kunnskap sjekket ut og det er gjennomført feltarbeid på stedet for å innhente ny kunnskap. Vi mener derfor at kravet til et godt kunnskapsgrunnlag er oppfylt.

Når det gjelder paragraf 9 (føre-var-prinsippet) står det: «Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak». Kunnskapen om naturverdiene er forholdsvis god, og usikkerheten

om virkninger er liten. Direkte effekter av tiltaket er små, men indirekte effekter i form av økt slitasje vil trolig redusere tilstanden i naturtypene ytterligere.

Når det gjelder § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) vil tiltaket være en del av den bit for bit nedbyggingen av viktige restarealer i byggesonen rundt Indre Oslofjord. Arealene rundt Indre Oslofjord med gunstige klimaforhold, rik berggrunn og rik vegetasjon er blant Norges viktigste hot-spot arealer for biologisk mangfold. Selv små arealer med restnatur har vist å kunne ha en viktig funksjon for en rekke truede arter. I dette tilfellet er de påviste naturkvalitetene små knyttet til de truede naturtypene. Påvirkningen på helheten er dermed trolig liten. Økt fokus på å få ned slitasjen i området og å rydde gravbergknapp kan gi en positiv utvikling for arealene mellom strandbergene og den opparbeidete hagen.

6 Kilder

Artsdatabanken og GBIF Norge. 2021. Artskart, internettportal for artssøk.

<http://artskart.artsdatabanken.no/>

Klepsland & Reiso 2020. Truete lavarter på åpen grunnlendt kalkmark og kalkberg i Oslofeltet (2020).

BioFokus-notat 2020-82. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Miljødirektoratet. 2021. Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder M-1941.

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvakingarealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredning>

Evju, M., Høitomt, T., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Åpen grunnlendt sterkt kalkrik mark i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (dato) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/266>

Høitomt, T., Evju, M., Ihlen, P. G., Aarrestad, P. A. og Grytnes, J.-A. (2018). Uttørkingseksponerte temmelig til ekstremt kalkrike berg, bergvegger og knauser i boreonemoral sone, Fjell og berg. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet (dato) fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/70>

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2021–036
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-021-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no